

Instrukcja sporządzania Studium wykonalności oraz Modelu finansowego

I. Informacje ogólne

1. Studium Wykonalności stanowi rozszerzenie i uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie Przedsięwzięcia, które wypełniane są w aplikacji CST2021 (zwanym dalej „CST”).
2. W aplikacji CST Studium wykonalności oraz Model finansowy stanowią osobne załączniki.
3. Studium Wykonalności przesyłane jest do NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu aplikacji CST w formie dokumentu tekstowego (przykładowe formaty: .pdf, .doc, docx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. II).
4. Model finansowy przesyłany jest do NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu CST w formie aktywnego modelu finansowego (arkusz kalkulacyjny, przykładowe formaty: xls,xlsx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. III).

II. Studium Wykonalności

1. Część opisowa Studium Wykonalności sporządzana jest w postaci odrębnego dokumentu.
2. Zakres części opisowej:

1. Informacje o Wnioskodawcy.
 - 1.1. Forma prawna i struktura własnościowa.
 - 1.2. Przedmiot działalności.
 - 1.3. Historia.
 - 1.4. Charakterystyka systemu ciepłowniczego.
 - 1.5. Doświadczenie Wnioskodawcy w realizacji innych przedsięwzięć.
2. Opis Przedsięwzięcia.
 - 2.1. Cel, opis i szczegółowy zakres rzeczowy Przedsięwzięcia.
 - 2.2. Analiza techniczna i technologiczna Przedsięwzięcia.
 - 2.3. Wykaz niezbędnych zgód, pozwoleń i decyzji, w tym na etapie przygotowania, budowy i eksploatacji.
 - 2.4. Opis gotowości Przedsięwzięcia do realizacji (wg kryterium szczegółowego nr 1).
 - 2.5. Opis dokumentów planistycznych i strategicznych przedsiębiorstwa, uwzględniając zgodność z planowanym przedsięwzięciem.
 - 2.6. Zgodność Przedsięwzięcia z dokumentami strategicznymi na poziomie:
 - 2.6.1. Lokalnym.
 - 2.6.2. Krajowym.
 - 2.6.3. Unii Europejskiej.
3. Analiza alternatywnych rozwiązań.
 - 3.1. Charakterystyka alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, techniczno-technologicznych i organizacyjnych.
 - 3.2. Ekonomiczne, finansowe i ekologiczne porównanie rozważanych rozwiązań alternatywnych.
4. Plan wdrożenia Przedsięwzięcia.
 - 4.1. Struktura organizacyjna jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie Przedsięwzięcia.
 - 4.2. Niezbędne działania instytucjonalne i administracyjne, w tym na etapie przygotowania, budowy i eksploatacji.
 - 4.3. Harmonogram rzeczowo-finansowy Przedsięwzięcia.
5. Finansowanie Przedsięwzięcia.
 - 5.1. Analiza zdolności Wnioskodawcy do obsługi planowanego zadłużenia związanego z realizacją Przedsięwzięcia.
 - 5.2. Planowane koszty całkowite Przedsięwzięcia.
 - 5.2.1. Koszty kwalifikowane.
 - 5.2.2. Koszty niekwalifikowane.
 - 5.2.3. Podatek VAT.
 - 5.3. Planowane źródła finansowania Przedsięwzięcia.
 - 5.3.1. Środki własne (źródła finansowania, warunki finansowe, itp.) – jeżeli dotyczy.
 - 5.3.2. Środki z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (warunki finansowe, zabezpieczenie, itp.).

- 5.3.3. Pożyczka z NFOŚiGW (warunki finansowe, zabezpieczenie, itp.) – jeżeli dotyczy.
- 5.3.4. Zewnętrzne źródła finansowania (warunki finansowe, zabezpieczenie, itp.) – jeżeli dotyczy.
6. Analiza finansowa.
- 6.1. Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy (na podstawie sprawozdań finansowych/budżetowych za 3 ostatnie lata obrotowe).
- 6.2. Założenia i metodyka analizy finansowej.
- 6.3. Analiza popytu/podaży.
- 6.4. Prognoza przychodów operacyjnych.
- 6.5. Prognoza kosztów operacyjnych.
- 6.6. Analiza zapotrzebowania na kapitał obrotowy Wnioskodawcy, w tym podatek VAT.
- 6.7. Prognoza rachunku zysków i strat, w tym:
- 6.7.1. Prognoza przychodów i kosztów operacyjnych Wnioskodawcy, w tym przychody i koszty operacyjne wyodrębnione dla Przedsięwzięcia,
- 6.7.2. Prognoza rachunku zysków i strat dla Wnioskodawcy.
- 6.8. Prognoza bilansu dla Wnioskodawcy.
- 6.9. Prognoza rachunku przepływów pieniężnych dla Wnioskodawcy.
- 6.10. Analiza wskaźników efektywności finansowej (IRR, NPV) Przedsięwzięcia.
- 6.11. Ocena wykonalności i trwałości finansowej¹.
- 6.12. Ocena wyników analizy finansowej i analizy wskaźnikowej (wybrane zgodnie ze specyfiką branży, rodzajem prowadzonej sprawozdawczości finansowej wskaźniki obrazujące bieżącą i prognozowaną sytuację finansową Wnioskodawcy).
7. Ocena ryzyka i analiza wrażliwości.
- 7.1. Analiza ryzyka
- 7.2. Analiza wrażliwości

III. Model finansowy

1. Model finansowy powinien zostać sporządzony w formie aktywnego arkusza kalkulacyjnego (przykładowe formaty: xls, xlsx, itp.), posiadającego odrębnie ujęte założenia, obliczenia i wyniki.
2. Poszczególne skoroszyty (zakładki) arkusza kalkulacyjnego powinny być powiązane ze sobą aktywnymi formułami, tak aby można było prześledzić poprawność przeprowadzonych obliczeń.
3. Budowa i funkcjonalność modelu finansowego powinna zapewnić spójność i ciągłość prognoz finansowych.
4. Arkusz kalkulacyjny nie powinien być chroniony i posiadać ukrytych skoroszytów.

IV. Dodatkowe objaśnienia do sporządzenia Studium Wykonalności

1. Przedstawiony w Studium Wykonalności zakres analizy finansowej może być rozszerzany przez Wnioskodawcę odpowiednio do charakteru i/lub struktury techniczno-technologicznej i/lub struktury prawno-finansowej Przedsięwzięcia.
2. Analiza popytu/podaży powinna zostać sporządzona w oparciu o analizę rynku Wnioskodawcy, tj. system poboru opłat (przychody), usługi/produkty, konkurenci, oferty, nabywcy, ceny, dystrybucja, itp.
3. Założenia do analizy finansowej:
 - poszczególne elementy analizy finansowej powinny posiadać realne i uzasadnione założenia, z przywołaniem źródeł danych i/lub opisem metodologii ich sporządzenia;
 - analiza finansowa może być sporządzona w cenach zmiennych (uwzględniających zmianę czynników makroekonomicznych) lub w cenach stałych;
 - okres prognoz finansowych uzależniony jest od formy i źródeł finansowania:
 - w przypadku finansowania tylko ze środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej „KPO”) okres prognoz jest tożsamy z okresem trwałości finansowej Przedsięwzięcia, który standardowo wynosi pięć lat od daty zakończenia realizacji Przedsięwzięcia,
 - w przypadku dofinansowania w formie dotacji z innych źródeł finansowania okres prognozy jest tożsamy z okresem trwałości finansowej Przedsięwzięcia,

¹ Wykonalność i trwałość finansową należy rozpatrywać w odniesieniu do Wnioskodawcy z uwzględnieniem realizowanego Przedsięwzięcia.

- w przypadku dofinansowania w formie kredytów/pożyczek z innych źródeł finansowania (w tym z pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW) okres prognoz finansowych jest tożsamy z okresem finansowania, który oznacza sumę okresu wypłat, karencji w spłacie kapitału oraz spłat kredytu/pożyczki.
W każdym przypadku, prognozy finansowe powinny zostać sporządzone na okres nie krótszy niż okres trwałości finansowej (bez względu na formę dofinansowania);
 - zaleca się stosowanie stopy dyskontowej w wysokości 4,0% dla cen stałych lub 9,0% dla cen zmiennych;
 - wartość rezydualna powinna zostać wyliczona w oparciu o wycenę wartości aktywów trwałych netto;
 - zagadnienia podatkowe powinny zostać ujęte w oparciu o obowiązujące przepisy prawa;
 - rachunek przepływów pieniężnych powinien zostać sporządzony za okres 3 lat wstecz oraz na okres prognoz finansowych bez względu na sposób prowadzenia księgowości Wnioskodawcy i obowiązek jego sporządzenia wynikający z przepisów obowiązującego prawa.
Rachunek przepływów jest konieczny do sporządzenia ratingu finansowego stosowanego przez NFOŚiGW do oceny finansowej oraz rekomendacji zabezpieczeń;
 - założenia makroekonomiczne powinny zostać ujęte i przedstawione w zakresie adekwatnym dla charakteru projektu i jego modelu finansowego, z podaniem źródeł pochodzenia danych.
4. Źródła finansowania Przedsięwzięcia.
Wnioskodawca powinien przedstawić planowane źródła finansowania Przedsięwzięcia w podziale na środki własne, środki KPO oraz zewnętrzne źródła finansowania, przy czym każde ww. źródeł powinno być szczegółowo opisane wraz z podaniem warunków na jakich finansowanie zostało/zostanie pozyskane (okres finansowania, karencja, oprocentowanie, zabezpieczenia, itp.).
W przypadku środków własnych należy wskazać źródło ich pochodzenia (przykładowo: dokapitalizowanie, bieżąca działalność gospodarcza, lokaty terminowe, rachunki inwestycyjne, itp.).
W przypadku planowanego dokapitalizowania należy wskazać kwotę, termin, podmiot obejmujący udziały/akcje oraz udokumentować, że wskazany podmiot dysponuje środkami na dokonanie dokapitalizowania.
5. Warunki finansowania ze środków KPO.
W zakresie wnioskowanego dofinansowania z KPO należy przedstawić propozycję jego warunków finansowych, tj. okresu wypłat oraz zabezpieczenia zwrotu.
6. Zewnętrzne źródła finansowania (np. pożyczka, kredyt bankowy) powinny zostać opisane w zakresie analogicznym, jak dla dofinansowania z KPO (dla dotacji), dla pożyczek/kredytów należy przedstawić okresy wypłat/spłat, karencji, oprocentowania, prowizji, itp., przy czym w przypadku pożyczek (tzw. podporządkowanych, właścicielskich od udziałowca/akcjonariusza, czy od podmiotu powiązanego) należy przedstawić także sytuację finansową podmiotu udzielającego pożyczki potwierdzającą możliwość dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi (nie dotyczy instytucji finansowych jak np.: WFOŚiGW lub bank).
7. Przedsięwzięcia realizowane w formule „project finance”.
W przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” powinien zostać zapewniony udział środków własnych Wnioskodawcy w wysokości minimum 15% kosztów kwalifikowanych Przedsięwzięcia (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) wniesiony w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym, wraz z wymogiem wydatkowania środków własnych w pierwszej kolejności.
Przy czym przedsięwzięcie realizowane w formule „project finance” oznacza przedsięwzięcie realizowane przez podmiot:
- utworzony specjalnie w celu realizacji Przedsięwzięcia, który nie rozpoczął jeszcze prowadzenia działalności operacyjnej, lub
 - który prowadzi działalność operacyjną krócej niż 3 pełne lata obrachunkowe, lub
 - który prowadzi obecnie działalność gospodarczą, ale w innej dziedzinie niż charakter Przedsięwzięcia zgłoszonego we wniosku o dofinansowanie – szczególnie w przypadku, kiedy skala prowadzonej dotychczasowej działalności podmiotu nie gwarantuje ewentualnego zwrotu środków w przypadku niepowodzenia realizacji Przedsięwzięcia.

Dodatkowo, dla przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” NFOŚiGW stosuje odrębne regulacje dotyczące zabezpieczenia oraz innych warunków finansowych.

8. Pozostałe zalecenia.

Przy sporządzaniu prognoz finansowych Wnioskodawca powinien uwzględnić wpływ realizowanego Przedsięwzięcia na prognozowaną sytuację finansową (przychody i koszty Przedsięwzięcia, sposób i źródła finansowania, koszty eksploatacji, koszty obsługi zadłużenia zaciągniętego na realizację Przedsięwzięcia, itp.).

Ważne jest, aby zachować ciągłość i spójność obliczeń pomiędzy osiągniętymi wynikami finansowymi a prognozowanymi wartościami. W przypadku znaczących zmian prognozowanych wartości poszczególnych pozycji rachunkowych należy przedstawić dodatkowy komentarz, potwierdzający poprawność prognozowanych wartości.

9. Wykonalność i trwałość finansowa.

Wnioskodawca powinien dokonać analizy i podsumowania wykonalności i trwałości finansowej Przedsięwzięcia, przy czym, wykonalność finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi wystarczającymi do realizacji/wdrożenia Przedsięwzięcia, natomiast trwałość finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi do późniejszego zarządzania aktywami i ich eksploatacji.

Analiza wykonalności i trwałości finansowej Przedsięwzięcia powinna być przeprowadzona w oparciu o rachunek przepływów pieniężnych, z którego powinno wynikać, że Wnioskodawca generuje dodatnie roczne saldo przepływów pieniężnych na koniec każdego roku prognozy.

10. Analiza ryzyka.

Analiza ryzyk powinna być wykonana z uwzględnieniem poniższych obszarów ryzyka:

- ryzyko finansowe, w tym ryzyko wykonalności i trwałości finansowej,
- ryzyko operacyjne (np. posiadanie niezbędnej dokumentacji technicznej i decyzji administracyjnych, prawidłowość i stabilność struktury instytucjonalnej, itp.),
- ryzyko ekologiczne, w tym: osiągnięcia i utrzymania efektu rzeczowego i ekologicznego we wnioskowanych terminach,
- inne ryzyka.

Analiza ryzyka powinna mieć charakter jakościowy i wskazywać okoliczności, które mogą spowodować wystąpienie określonej sytuacji. Należy przedstawić ocenę prawdopodobieństwa faktycznego wystąpienia danego ryzyka poprzez przypisanie do niego jednej z trzech kategorii prawdopodobieństwa (niskiego, średniego i wysokiego) oraz opisać okoliczności, jakie przyczyniłyby się do wystąpienia takiej sytuacji wraz ze wskazaniem działań, które podejmie Wnioskodawca w celu minimalizacji ewentualnych skutków wystąpienia danego ryzyka.

11. Analiza alternatywnych rozwiązań (analiza opcji).

W ramach analizy opcji należy uzasadnić wybór najbardziej opłacalnego rozwiązania technicznego i zakresu Przedsięwzięcia, który pozwala na uzyskanie założonego efektu ekologicznego (jednakowego dla wszystkich analizowanych opcji). Spośród rozwiązań technicznych (technologia, rozmieszczenia przestrzenne, itp.) umożliwiających osiągnięcie celów założonych przy formułowaniu zakresu niezbędnych inwestycji należy w drodze analizy opcji (wraz z analizą tzw. „wariantu zerowego”, tj. zaniechanie realizacji Przedsięwzięcia), z wykorzystaniem metod ekonomicznych (m.in. analizy efektywności kosztowej) wskazać rozwiązania najefektywniejsze ekonomicznie.

Jeżeli program priorytetowy lub konkurs/nabór wskazuje na konieczność sporządzenia analizy efektywności kosztowej analizowanych opcji, to zaleca się stosowanie analizy efektywności kosztowej opartej na metodyce DGC².

² Dynamic Generation Cost (DGC) – Metodyka analizy efektywności kosztowej w oparciu o wskaźnik dynamicznego kosztu jednostkowego.